

Krompach

Kraj: Liberecký

Správní obvod: Nový Bor

Nadmořská výška: 475 m n. m.

Počet obyvatel: 183

Adresa URL: www.obec-krompach.cz

Okres: Česká Lípa

GPS souřadnice: 50.828072N, 14.701509E

První pís. zmínka: 1391 (633 let)

PSČ: 471 57

Historie obce Krompach

Ves Krompach je poprvé písemně doložena jako ves v milštejském panství v roce 1391. Lze se dočíst o dalších podrobnostech té doby, byť neprokázaných, jako byl údajně hraniční přechod do Saska. K jeho obraně prý sloužil malý Berkovský hrádek, nacházející se na místě dnešního hostince U zámku. O stáří této budovy lze pochybovat, nicméně na zadní straně lze dodnes nalézt zbytky renesančních sgrafit, to znamená, že pochází alespoň ze 16. století (roku 1885 budova vyhořela, ale části jsou původní, jako např. mohutné pilíře). V té době budova patřila Berkům z Dubé, následně se stala součástí panství Zákupy, kam patřila až do roku 1918, kdy jako konfiskát císařského majetku připadla státu.

Doba 16.století znamenala pro Krompach veliký rozmach. Již před rokem 1547 zde pracovala sklárna rodiny Schürerů. Nejznámější člen této rodiny, hutník Valentin Schürer, je zmiňován poprvé r.1585. V roce 1591 dokonce získal pro rodinu šlechtický titul "von Waldheim".

Z této doby pochází i zámek na návsi v Krompachu. Bohužel byl několikrát přestavován a ztratil tak mnoho ze svého původního vzhledu. Dnes slouží jako zvláštní internátní škola, a pouze jeho hospodářské části působí jistým starobylým dojmem.

Schürerům patřil ve vsi také hostinec a mlýn, a byli též v Krompachu rychtáři. Poslední z nich, Georg Schürer, byl po třicetileté válce a Bílé hoře nucen odejít jako protestant do Žitavy. Sklářské hutě se ujal jeho švagr, ale od vrchnosti měl tak špatné podmínky pro svou činnost, že huť zakrátko vyhasíná, i když ještě r. 1687 se připomíná hutní statek. V následujících desetiletích obec Krompach upadala. Další období rozkvětu přišlo v polovině 18. století, kdy Krompach patřil bavorským kurfiřtům. Ve vsi byl panský pivovar, řada řemeslníků a domkářů, a dokonce i vinopalna. V roce 1754 se zde uvádí 6 velkých sedláků, 10 velkých a 12 malých zahradníků, 2 poloviční zahradníci, 5 velkých, 57 řádných a 24 drobných domkařů, obec měla opět rychtáře, obecního staršího, posla a myslivce. Z řemesel se připomíná kovář, pekař, a protože - jak bylo zmíněno výše - tu byl panský pivovar, čteme i o sládkovi, bednáři a šenkýři. Ve vsi působil i jeden řezač skla. Současně se v Krompachu nacházelo sídlo hospodářské správy této části panství Zákupy. Obyvatelstvo se živilo převážně zemědělstvím, ale vlivem nepříznivých klimatických podmínek se následně rozvíjí především tkalcovství. Pracovalo se též v lese a v kamenolomu.

